

Art. 36 vragen onrechtmatige kap monumentale eik te Mheer

Mheer, 19 maart 2021

Geacht college,

Op bronkmaandag 19 juni 1876 werd door baron Otto Napoleon de Loë de eerste steen gelegd van de door Pierre Cuypers ontworpen kerk van Mheer. Pas kort daarvoor, bij de afbraak van de oude kerk, had het kerkbestuur met de baron voorop besloten de kerk 180 graden te draaien zodat de ingang aan de straat kwam te liggen. De inwoners uit Banholt-Terhorst mochten gebruik maken van zijn privéweg over zijn landerijen aan 'de Jonge Hagen' om de gang naar de kerk te maken. Na jarenlange procedures tussen de baronnen van Mheer en de gemeente kreeg de weg tot vreugde van de inwoners een meer openbaar karakter. Om de toegangsweg naar kerk en kasteel te markeren liet de baron-burgemeester aan weerszijden van de laan kastanje en eikenbomen planten. Geplant tijdens een van de woeligste periodes uit de geschiedenis van de gemeente waarbij de parochianen uit Banholt-Terhorst een afscheidingsbeweging begonnen en een eigen kapel bouwden, groeiden de bomen langs de rechte laan uit tot een natuurlijke, bronsgroene poort naar kerk en kasteel.

Tot voor kort herinnerden nog drie op een rij staande eiken reuzen aan dit verhaal. Tot ontsteltenis van de inwoners werd één van deze monumentale eiken in februari omgezaagd, zonder dat daarvoor de wabo-procedure voor een omgevingsvergunning is doorlopen en verleend. Onrechtmatig gekapt dus. De noodzaak van kap is niet duidelijk, aangezien de hoogbejaarde boom vitaal genoeg oogde om het dorpsgezicht te sieren. Bij de aanleg van het dorpsplein kreeg de boom nog een uitgebreide onderhoudsbeurt. De afgezaagde stam laat zien dat hij in een vitale conditie verkeerde, maar mogelijk zat de pijn ondergronds. De boomstronk telt 150 jaarringen: helemaal in lijn met het verhaal hierboven waarin de eik als laanboom werd geplant bij de bouw van de kerk in 1876. Een boom met een verhaal dus. Eeuwig zonde dat dit bronsgroene eikenhouten icoon dat de dorpsgeschiedenis met zich meedroeg, letterlijk is weggerukt uit het dorpshart van Mheer.

Op 29 januari 2021 maakt u in het gemeenteblad bekend dat enkele dagen tevoren een aanvraag omgevingsvergunning binnengekomen is voor de kap van een monumentale eik aan de Burg. Beckersweg. Twee dagen later, op 1 februari, besluit u dat de kap van de boom vergunningvrij is en een week later al gaat de bijl in de 150-jarige eikenhouten reus waarmee hij definitief uit het beschermd dorpsgezicht van Mheer verdween. Deze haastige en vooral onzorgvuldige procedure roept vragen op.

Daarbij komt dat de boom deels op eigendom staat van uw 'buur', de Koninklijke Harmonie St. Cecilia Mheer, die overigens op geen enkele wijze is gekend in uw *rücksichlose* kap-plan. Ook bij de harmonie was de verbazing groot toen die reus van een boom plots werd geveld. Als je een boom van een dergelijke omvang en ouderdom wilt kappen, dan praat je daar toch eerst met je burens over.

De boom stond in het beschermd dorpsgezicht dat in het bestemmingsplan is geborgd met de dubbelbestemming 'Waarde Gemeentelijk beschermd dorpsgezicht'. De gronden met deze dubbelbestemming zijn tevens bestemd voor behoud en herstel van de aanwezige cultuurhistorische waarden. Voor het kappen van bomen in het beschermd dorpsgezicht is een omgevingsvergunning vereist en de kap dient tevens voorgelegd te worden aan de Monumentencommissie. Daar bestaat geen misverstand over, zoals uw college zelf communiceert naar onze inwoners op de website, onderdeel 'Bomen kappen'.

Als college zou u het goede voorbeeld moeten geven, zowel wat het naleven van de wettelijke openbare procedure betreft als de wijze van communiceren met inwoners en belanghebbenden. Maar boven alles had u zich sterk moeten maken voor het behoud van dit 150-jarige levende monument. Omdat u de boom onrechtmatig heeft gekapt, zonder enige mogelijkheid tot inspraak, wederhoor en bezwaar, heeft u iedere zinvolle inhoudelijke discussie platgeslagen. De kap is onherroepelijk, zodat de vraag en discussie blijft leven of de kap van het monument met inzet en expertise van een boomdeskundige voorkomen had kunnen worden.

Door geen openbare vergunningprocedure te volgen volgens de wet algemene bepalingen omgevingsrecht (wabo), heeft u in strijd met het bestemmingsplan gehandeld. Uw college heeft onrechtmatig gehandeld. Door een monumentale boom van 150 jaar oud en stamdiameter van meer dan één meter te verwijderen heeft u onherstelbare schade veroorzaakt aan de aanwezige cultuurhistorische waarden.

De gemeenteraadsfractie van het CDA roept u op om tegen uzelf handhavend op te treden, en de daarvoor staande boete in te zetten als compensatie en herstel van de historische bomenlaan-structuur van de weg naar kerk en kasteel.

Deze haastige en vooral onzorgvuldige procedure roept vragen op.

1.

Een omgevingsvergunning voor de kap van een beschermde boom (vanwege de lijst of het beschermd dorpsgezicht) dient gemotiveerd te worden aangevraagd met een rapport van een onafhankelijke boomdeskundige. Waarom ontbreekt bij uw eigen vergunningaanvraag een rapport van een onafhankelijke boomdeskundige?

2.

Waarom is er geen opdracht gegeven aan een onafhankelijke boomdeskundige voor een herstelplan van de vitaal ogende boom (en huidige restant boomstronk) gericht op behoud van de boom i.p.v. kap?

3.

Aangezien de 150 jaar oude eikenboom gelegen is in het beschermd dorpsgezicht is de kap op basis van het bestemmingsplan vergunningplichtig. Waarom heeft u in strijd met het bestemmingsplan geen openbare vergunningprocedure inzake de wet algemene bepalingen omgevingsrecht gevolgd en doorlopen?

4.

De bestemmingsplanregels schrijven voor dat de kap van de boom voorlegd wordt aan de Monumentencommissie. Waarom heeft u daar geen gehoor aan gegeven?

5.

De kap van de boom in het beschermd dorpsgezicht is vergunningplichtig, terwijl u de kap vergunningvrij heeft verklaard. De boom is onrechtmatig gekapt zodat er handhavend opgetreden dient te worden, dus in feite tegen uw college zelf. Hoe denkt u invulling te geven aan de handhavingprocedure? Ziet u hier een rol weggelegd voor de gemeenteraad?

6.

De handelwijze van uw college heeft geleid tot het onrechtmatig kappen van een monumentale boom van 150 jaar oud met stamdiameter van ruim 100 cm. Misschien bent u zichzelf daar niet eens van bewust. De manier waarop u invulling geeft aan de wettelijk procedure roept vragen op vanwege de verschillende rollen en petten die de gemeente in deze op heeft. Hierdoor kan makkelijk 'belangenverstremming' ontstaan waarbij één van die 'petten' of aspecten een dominante of doorslaggevende rol krijgt, ten koste van de andere belangen die dreigen onder te sneeuwen.

De gemeente treedt op als eigenaar, als vergunningaanvrager, boomdeskundige en inhoudelijk adviseur, vergunningtoetsers én vergunningverlener. Alle stappen in de procedure voert u zelf uit. In de plaats van de bekende slager die zijn eigen vlees keurt, is het hier *de houthakker die zijn eigen hout keurt*.

De verschillende rollen en bijbehorende expertise zijn niet gescheiden, zijn met elkaar vermengd, en dat leidt per definitie tot een niet zuivere procedure. Zoals hier het geval is.

Bent u met ons eens dat een dergelijke procedure waarbij de gemeente alle rollen zelf vervult, voorkomen moet worden? Bent u bereid om de procedure tegen het licht te houden en daar afspraken over te maken? Welke van de rollen en verantwoordelijkheden in het proces zou u het beste door een onafhankelijk bureau kunnen laten uitvoeren?

8.

Voor bomen in het beschermd dorpsgezicht geldt een herplant- en instandhoudingsplicht. Hoe gaat u daar invulling en uitvoering aan geven? Bent u bereid om over het compensatie- en herplantingsplan in overleg te treden met de harmonie en heemkundevereniging van Mheer? Vindt u het een goed idee om de boete in te zetten als compensatie en herstel van de historische bomenlaan-structuur langs de betreffende weg?

Armand Opreij,
Gemeenteraadslid Eijsden-Margraten